

Araştırma Yöntem ve Teknikleri

7.BÖLÜM

BİTİRME ÖDEVİNİN HAZIRLANMASI -2-

- Çalışmalarda Referans Gösterme
- Fişleme Yöntemi
- Alıntı Yöntemleri
  - Doğrudan Alıntı
  - Dolaylı Alıntı
- Metin İçerisinde Kaynak Gösterme

Doç. Dr. Recep TEMEL
Yozgat Bozok Üniversitesi
İİBF, Maliye Bölümü
recep.temel@bozok.edu.tr

<https://www.facebook.com/receptemel55>

Web sitesi: www.dostmahfili.com

Çalışmada Atıf Yapılma (Referans, Gönderme)

Usulü

- Çalışmada, başka kaynaklardan yapılan alıntılar, ya aynen aktarılır (**Doğrudan Alıntı**) veya özü değiştirilmemek kaydıyla çalışmayı yapanın kendi cümleleriyle özetlenerek yahut yorumlanarak (**Dolaylı Alıntı**) verilir.
- Her iki durumda da, alıntı yapılan kaynağa (metin, tablo, şekil ve benzeri dâhil) mutlaka atıfta bulunulmalıdır. Başka bir kaynaktan alındığı halde referans gösterilmemesi halinde bu görüşün araştırmacıya ait olduğu kabul edilir.
- Bu durum bilimsel hırsızlık veya **“İntihal”** olarak değerlendirilecektir.
- Günümüzde sosyal bilimler alanında farklı referans gösterme yöntemleri bulunmaktadır (Dipnot Yöntemi, Metin İçi Kaynak Gösterme Yöntemi gibi).
- Bugün için referansı net tanımlaması hem de çok pratik kullanımı olması sebebiyle APA (American Psychological Association = Amerikan Psikologlar Derneği) yöntemi diğer bir ifadeyle **“Metin İçi Kaynak Gösterme Yöntemi”** sıklıkla kullanılmaktadır. Bu kılavuzda bu yöntem anlatılacaktır.

Fişleme Yöntemi -1-

- Araştırılan konu ile ilgili başka kaynaklarda tespit edilen ve çalışmada kullanılmasđ düşünölen bilgilerin bir A4'ün dörtte biri büyüklüğündeki kâğıtlara aktarılması işlemine “**Fişleme**” adı verilir. Fişleme yöntemiyle bölümlere ve bölüm alt başlıkları ve varsa onların alt başlıklarına ait toplanan bilgiler çalışmanın yazıya aktarılması aşamasında araştırmacıya ciddi kolaylıklar sağlayacaktır.
- **Fişleme klasik usulle yani el yazımı ile yapılabileceği gibi bilgisayar ortamında da yapılabilir.** Klasik usulle yapılması zaman kaybına sebep olacağından bilgisayar ortamında fişleme tekniğinin kullanılması zaman tasarrufu sağlayacaktır. Özellikle fişlerin metne taşınmasında bilgisayar ortamında yapılmış fişler daha hızlı metnin ilgili bölümlerine aktarılabilir.
- **Fişleme yaparken öncelikle fiş bir numara verilmelidir (Fiş No:1, Fiş No:15 vb. gibi).** Numaralandırma fişlerin birbirine karışmasını engelleyecektir.
- **İkinci olarak fişin üst kısmına alıntılanan metnin çalışmamızın hangi bölümü, alt bölümü veya onun alt bölümü ile ilgili olduğunu anlayabilmek için başlık yazılmalıdır.** Çünkü bir Bölüm veya 1.Derece Alt Bölüm veya 2.Derece Alt Bölüm'le ilgili olmak üzere aynı ya da farklı kaynaklardan birden fazla fişleme yapılacağından fişlerin karıştırılması ihtimali yüksektir. Bu durumda hem zaman kaybı olacak hem de hangi fişin metnin hangi kısmında kullanılacağı sonradan tespit edilirken güçlük yaşanacaktır.

Künye Bilgileri

Kitap Künyesi

Araştırmada alıntı yapılan herhangi bir kitap kaynağına ilişkin bilgilere «Künye Bilgisi» denir.

- Kitabın Yazar/larının Adı/Soyadı
- Kitabın Adı
- Kitabın Yayınevi
- Kitabın Yayınlandığı Yer
- Kitabın Yayın Yılı
- Alıntı Yapılan Sayfa Numarası

Dergi Künyesi

Araştırmada alıntı yapılan herhangi bir dergi kaynağına ilişkin bilgilere «Künye Bilgisi» denir.

- Dergi Yazar/larının Adı/Soyadı
- Dergi Makalesinin Başlığı
- Derginin Adı
- Derginin Tarihi
- Derginin Sayısı (Cilt)
- Makalenin Sayfa Aralığı/Alıntı Yapılan Sayfa Numarası

Fişleme Yöntemi -2-

- **Yapılan fişlemeler (hazırlanan fişler) alıntılarının hem metin içerisinde hem de kaynakçada gösterilmesinde araştırmacının işini son derece kolaylaştıracaktır.** Bunun olabilmesi için fişlerin oluşturulması aşamasında alıntı yapılan kaynakların künye bilgileri ve alıntı yapılan sayfa numaralarına ait bilgiler fişin alt kısmına açık, anlaşılır ve eksiksiz olarak yazılmalıdır. Böylece hem metin içerisinde hem de kaynakçada kullanılacak bilgiler de tedarik edilmiş olacaktır.
- **Fişler hazırlanırken künye bilgilerinin fişe yazılmaması ciddi zorluklar oluşturur.** Özellikle kaynak sürekli elimizin altında değilse, emanet alınıp iade edilmişse tekrar kaynağa ulaşım künye bilgilerini almak zor olacak belki de kaynağa tekrar ulaşım mümkün olmayacaktır. Bu şartlarda emanet alınmış kaynaklardan yapılan fişlemelerde muhakkak künye bilgileri alınmalı veya ilgili kaynağın kullanılacak bölümü fotokopi yapılarak fotokopinin üzerine kaynağın künye bilgileri yazılmak suretiyle kaynağa ulaşamama ihtimali ortadan kaldırılmalıdır.
- Fişleme tekniğinde araştırılan kaynaktan yapılacak alıntılar iki türlü aktarılabilir. Bunlar “Doğrudan Alıntı” ve “Dolaylı Alıntı” şeklinde olabilir.

Fişleme/Doğrudan Alıntı-1-

- Bu usulde alıntı yapılacak kaynaktan alıntılanması düşünülen kısım, önemine binaen üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmaksızın ve tırnak içerisinde gösterilmek suretiyle olduğu gibi alınır ve fişe aktarılır. Daha sonra fişten de yine olduğu gibi metne taşınacaktır. Yani alıntılanan kısımdaki bilgiler hem mana hem de kelimeler olarak doğrudan alıntı yapılan kaynağa aittir.

Fiş No:1

1.1. Enflasyonun Tanımı

“

-----.” (s.27)

**Prof.Dr.Erdoğan Alkin, İktisada Giriş, Filiz Kitapevi,
İstanbul,2001**

Açıklama Dipnotu

-----.

-----*

-----.

*-----

- APA yöntemi kullanılsa bile metin içerisinde okuyucuya ek olarak verilmek istenen bilgi yine sayfa altında “Açıklama Dipnotu” olarak gösterilebilir.
- Açıklama Dipnotuyla kullanılan kavramla veya kişiyle ilgili okuyucuya ayrıntılı bilgi metin haricinde sayfa altında verilmek amaçlanır. Açıklama dipnotu kullanılacak yere yıldız simgesi (*) konulur ve o sayfanın altında yine yıldız (*) simgesi kullanılarak verilmek istenen ek bilgi okuyucuya aktarılır.

METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERME (APA YÖNTEMİ)

İki Yazarlı Kitap ve Dergilerden Metin İçinde Alıntı Gösterme

- Gönderme yapılan kaynak iki yazarlı ise, her iki yazarın da soyadları kullanılmalıdır.
- (1.Yazar Soyadı ve 2.Yazar Soyadı, Yayın Yılı: Sayfa Numarası)

Örnek:

(Göksel ve Temel,2011:25)

(Alkin ve Kızılot,2017:3)

2.2.1. Gençlerin Eğitiminde Televizyonun Rolü

«-----

-----»(Göksel ve Temel,2011:25).

------(Alkin ve Kızılot,2017:3)-----

METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERME (APA YÖNTEMİ)

İkiden Fazla Yazarlı Kitap ve Dergilerden İlk Alıntı ve Sonraki Alıntılarının Gösterilmesi

- İkiden fazla yazarlı gösterimlerin ilk kullanım şekli aşağıdaki gibidir:

(1.YazarSoyadı,2.YazarSoyadı,3.YazarSoyadı,4.YazarSoyadı,Yayın Yılı:Sayfa Numarası)

Örnek:

(Kurun,Ebrulan,Yiğit,Bengisu,1989:56)

İlk gösterim şeklidir.

- İkiden fazla yazarlı eserler birden fazla kez alıntı yapıldığında, birinci gönderme yukarıdaki gibi yapılır ve sonraki alıntılarda ilk yazarın Soyadından sonra “ve diğerleri” anlamına gelen “vd.” kısaltması kullanılır.

(İlk Yazarın Soyadı vd., Yayın Yılı:Sayfa Numarası)

Örnek:

(Kurun vd.,1989:61) tarzında yazılmalıdır.

3.2.Bir İktisat Tarihçisi Olarak Adam Smith

«-----

-----»(Kurun,Ebrulan,Yiğit,Bengisu,1989:56).

------(Kurun vd.,1989:61)-----

METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERME (APA YÖNTEMİ)

Aynı Yazarın Aynı Yıl Yaptığı Çalışmalardan yapılan Alıntılarının Gösterimi

- Aynı yazara ait aynı yıl içerisinde birden fazla kaynak mevcut ve bunların hepsinden alıntı yapılacaksa karışıklığı önlemek için yayın yılından sonra basım sırasına göre a, b, c harfleri kullanılır.

(Yazarın Soyadı, Yayın Yılı: Sayfa Numarası) (Yazarın Soyadı, Yayın Yılı b: Sayfa Numarası)

(Yazarın Soyadı, Yayın Yılı c: Sayfa Numarası)

Örnek:

(Demir, 1990a, 245),

(Demir, 1990b: 14),

(Demir, 1990c: 587-589)

- Alıntılarının aynı sayfada olma zorunlulukları yoktur.

2.2.2001 Krizinin Türk Ekonomisine Etkileri

«-----

--»(Demir, 1990a: 245).

(Demir, 1990b: 14)-----

----- (Demir, 1990c: 587-589)-----

-----.

METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERME (APA YÖNTEMİ)

Yayın Tarihi Bulunmayan Eserlerden Yapılan Alıntının Gösterimi

- Yayın tarihi belli olmayan eserlerden yapılan alıntılar için, “tarih yok” anlamında “t.y.” kullanılır.

(Soyadı,t.y.:SayfaNumarası)

Örnek:

(Sami,t.y.:23-24)

1.3. Enflasyonun Tarihi

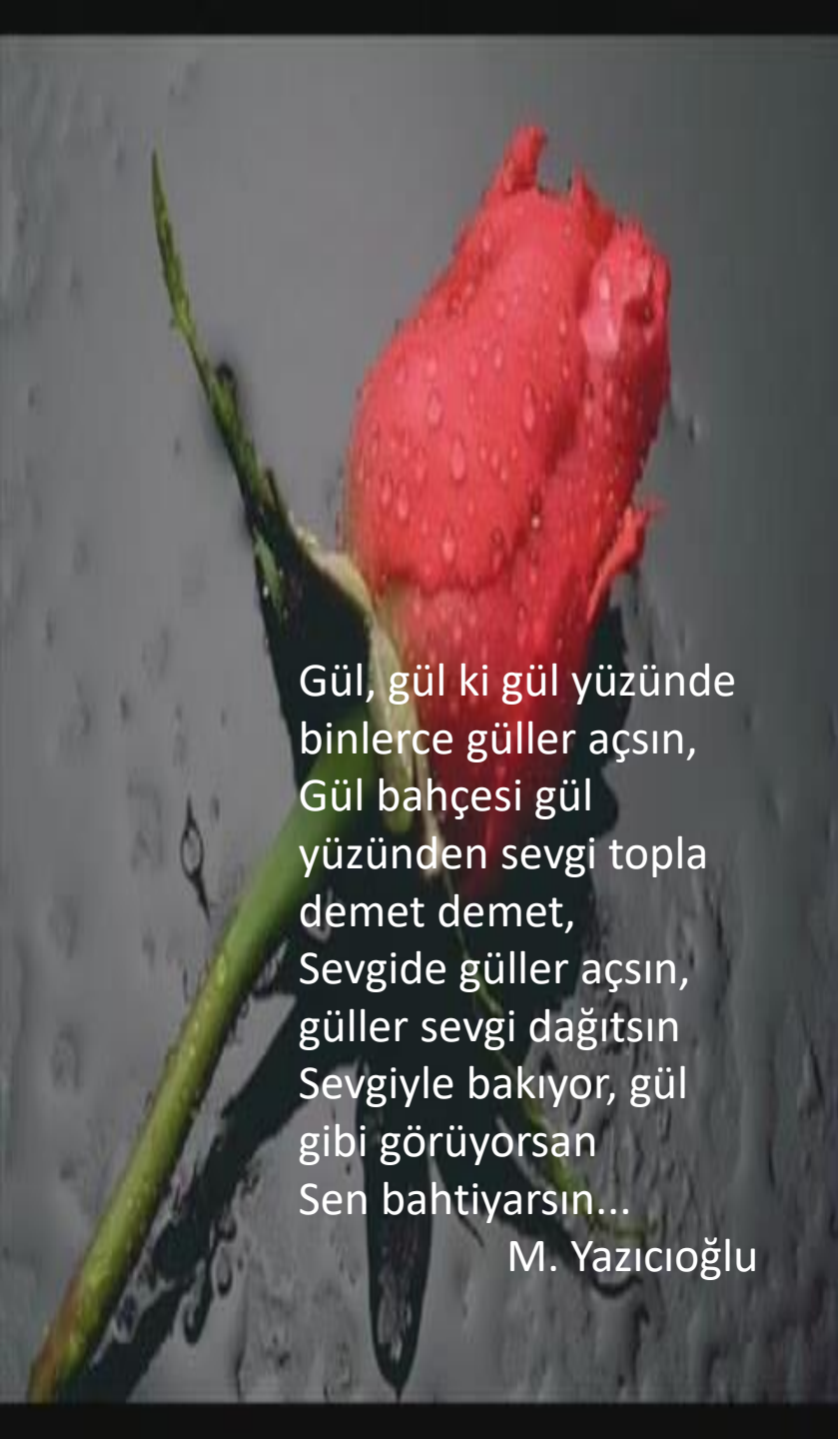
«-----

-----»(Sami,t.y.:23-24).

Gül, gül ki gül yüzünde
binlerce güller açsın,
Gül bahçesi gül
yüzünden sevgi topla
demet demet,
Sevgide güller açsın,
güller sevgi dağıtsın
Sevgiyle bakıyor, gül
gibi görüyorsan
Sen bahtiyarsın...

M. Yazıcıoğlu

Teşekkür Ederim.

Doç. Dr. Recep TEMEL

Yozgat Bozok Üniversitesi

İİBF, Maliye Bölümü

recep.temel@bozok.edu.tr

<https://www.facebook.com/receptemel55>

Web Sitesi: www.dostmahfili.com